

MAARİF TEŞKİLATINA MÜTEDAİR KANUNA BİR MADDE TEZYİLİ HAKKINDA (1/4) NUMARALI KANUN LAYİHASI VE MAARİF VE BÜTÇE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

10.7.1927

Müsteşarlığı

Adet

6/3317

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Maarif teşkilatına dair olan 789 numaralı Kanunun dokuzuncu maddesine zeylen Maarif Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 29 Haziran 1927 tarihli içtimaında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan kanun layihasiyle Maliye ve Maarif Vekâleti Celilelerinin esbabı mucibe mazbatalarının musaddak suretleri leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı Mucibe

Maarif teşkilatına dair Kanunun sekizinci maddesine tevfikân muallim mektepleri mezunları hizmeti mecbureye tabi tutuldukları malumdur. Mektepten neşetleri eyyamı tatiliyeye müsadif olması dolayısıyla derhal tayinleri ekseriyetle mümkün olamıyor. Münhalatın katı surette tespiti zamana mütevakkıf olduğu gibi esasen tayinleri icra da edilse işe mubaşeret edememeleri itibariyle maaş da alamazlar. Tayinleri icra edilinceye kadar geçen kısa bir müddet zarfında bazen mezun olan efendilerden birkaçı tahtı silaha alınıyor. Hizmeti askeriyelerini ikmal edip avdetlerinde arkadaşlarının kendilerine nazaran kıdem sahibi olduklarını görüp bihakkın müteessir oluyorlar. Bir kısmı da vazife talimiyeyi ifa ettikleri sırada hizmeti askeriyelerini ifaya davet ediliyorlar. İkmali müddette onlar da meslektaşlarına nazaran mağdur mevkide kalıyorlar. Esasen mektepten neşetlerini müteakip tayin edilmemiş olsalar bile tazminat vermedikten sonra hiçbir iş tutmalarına kanunen imkân yoktur. Arz edilen nokatı nazardan her iki şıkta da haklarının muhafazası icap etmekte olduğundan iki maddeden mürekkep teklifi kanununun yapılması zaruri görülmüştür. Maliye Vekâleti Celilesinden mevruz 21 Haziran 1927 tarih ve (41202/188) numaralı tezkere suretidir.

Maarif teşkilatına dair olan 789 numaralı Kanunun 9 ncu maddesine zeyl olarak Maarif Vekâleti Celilesince tanzim ve Dahiliye Vekâleti Celilesinden tevdi olunan melfuf layihai kanuniye tetkik ve mütalaa olundu. Kanun layihasının birinci maddesinde (yüksek ve orta ve ilk muallim mektepleri mezunlarından ikmalî tahsili müteakip veya vazifede buldukları sırada tahtı silaha alınanların askerlikte geçirdikleri müddet kıdemlerine zam olunur. Mezuniyetlerini müteakip bir vazifeye tayin edilmemiş bulunanların kıdemleri mezuniyetleri tarihinden hesap olunur...) diye muharrerdir.

Yüksek, orta ve ilk muallim mektepleri mezunlarından ikmalî tahsili müteakip tahtı silaha alınanların askerlikte geçirdikleri müddetin kıdemlerine zam olunması hazinece de muvafık görülmekte işe de Maarif mesleğinin herhangi bir şubesinde vazife ifa eden muallimlerle mebus ve asker olanların müddeti hizmetlerinin kıdemlerine zammı salifülarz 789 numaralı Kanunun 16 ncı maddesiyle kabul edilmiş olduğundan mezkûr layihai kanuniyenin yedinci maddesindeki vazifede buldukları sırada tahtı silaha alınan muallimlerin askerlikte geçirdikleri müddetin kıdemlerine zammına mütedair olan fıkra mevcut olan bir hükmü kanuniyi tekrardan ibaret olmakla bu fıkranın tayı ve bir de talebenin mektepten mezuniyetlerini müteakip bir vazifeye tayin olunamamaları keyfiyeti kendilerinden sâdır olmuş herhangi bir sebepten mütevellit olduğu takdirde tarihi tayinlerine kadar geçen müddetin kıdem zammına ilavesi için bir hak mevzubahis olamayacağından, mezkûr maddenin son fıkrasındaki mezuniyetlerini müteakip cümlesinden sonra «kendileri tarafından sâdır olmuş bir sebebe müstenit olmaksızın tayin edilmemiş bulunanlar» cümlesinin ilavesi lazım geleceği cihetle madde kanuniyenin bu yolda tadilen teklifi münasip olacağı arz olunur efendim hazretleri.

Maliye Vekili

Mustafa Abdülhalik

Maarif teşkilatına ait kanun layihası :

Birinci maddesinin ilk fıkrasındaki yüksek, orta ve ilk muallim mektepleri mezunlarından sonra «ikmalî tahsili müteakip veya vazifede buldukları sırada tahtı silaha alınanların askerlikte geçirdikleri müddet hizmetlerine zam olunur» fıkrası tay edilmiştir.

Son fıkrasındaki :

Mezuniyetlerini müteakipten sonra «kendileri tarafından sâdir olmuş bir sebebe müstenit olmaksızın» fıkrası ilave olunmuştur.

Türkiye Büyük Millet
Meclisi 14.11.1927
Maarif Encümeni
Adet
Karar Numarası : 2
Kayıt Numarası : 1

Maarif Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Maarif teşkilatına dair olan 789 numaralı Kanunun dokuzuncu maddesine zeyilen teklif olunan kanun layihasıyla Maliye ve Maarif Vekâleti Celilelerinin esbabı mucibe mazbataları Encümenimizce mütalaa ve tetkik olundu.

Mezubahis olan kanunun dokuzuncu maddesinin son fıkrasında «gerek orta, gerek ilktedrisat muallimlerinin maaşlarına her üç senede yüzde on beş mevkuf muallimlerin maaşlarına yüzde on nispetinde zam icra edilir» kaydı mevcuttur. Sekizinci maddesi mucibince de muallim mektepleri mezunlarının sekiz sene müddetle mecburi hizmete tabi olduklarına ve bu müddet zarfında tazminat vermedikçe hiçbir iş tutmalarına kanunen imkân olmamasına göre hizmete âmade bulundukça kendi ellerinde olmayan esbaptan dolayı kıdemden kaybetmeleri ve binnetice kanunun bahsettiği zamdan mahrum kalmaları muhik değildir ve muallim mektepleri mezunlarından bir kısmının arkadaşlarına nazaran mağdur olmaları tahim ve terbiye mesleğinin layık bulunduğu himaye ve teşvik ihtiyacına münafidir. Esbabı maruzaya binaen teklif edilen kanun layihası Encümence mütefikan muvafık görülmüş olmakla Heyeti Umumiye arz olunur.

Maarif Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Nurettin Ali	Sivas
	Ibrahim Alaattin
Kâtip	Aza
Afyon	Sivas
İzzet Ulvi	Rahmi
Aza	Aza
Biga	İzmir
Sami Rıfat	Osmanzaide Ahmet Hamidi
Aza	Aza
Afyon	
Haydar	

Türkiye Büyük Millet
Meclisi

Bütçe Encümeni
Mazbata Numarası : 7
Esas Numarası : 1/4

Bütçe Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Maarif Teşkilatı Kanununun dokuzuncu maddesine tezyil edilmek üzere Başvekâleti Celilenin 10 Temmuz 1927 tarihli ve (6/3317) numaralı tezkeresi ile varit olup Encümenimize tevdi edilen kanun layihası ve esbabı mucibesi ve bu bapta Maarif Encümeni mazbatasını mütalaa ve tetkik olundu. Alelumum muallim mektepleri mezunları Maarif teşkilatına dair Kanunun sekizinci maddesine göre hizmeti mecbureye tabi olup bu müddet zarfında tazminat vermedikçe hiçbir işle meşgul olmalarına imkân yoktur. Bu itibarla tamamen muallimlik hizmetine âmade bir vaziyette bulunan bu mezunların hizmeti askeriyelerine ifa mecburiyeti ve sair gibi kendi sunu taksirleri dahilinde olmayan herhangi bir sebepten dolayı hemen tayin edilemedikleri takdirde neşet tarihinden tayin tarihlerine kadar geçen müddetin hesaba alınmaması Encümenimizce de muvafık görülmüştür. Layiha bu noktayı nazardan esas itibariyle kabul edilmekle beraber, layiha, muallimlerin maaşlarını tespit eden Maarif teşkilatına dair Kanunun dokuzuncu maddesinden ziyade aynı Kanunun kadem zamlarından bahseden muaddil on altıncı maddesiyle alâkadar görülmekle kanun layihası o suretle tadil edilerek şekli muaddil Heyeti Umumiye arz olunmuştur.

3 Kânunuevel 1927

Reis Vekili	Kâtip
Burdur	Kütahya
Vahit	Niyazi Asım
Ankara	Aydın
Mehmet Rifat	Mithat Bey
	İmzada bulunmadı.
Edirne	Erzurum
Faik	Nafi Atuf
İsparta	Elaziz
Mükerrem	Hasan Tahsin
Balıkesir	Bursa
Ali Şuuri	Muhlis Bey
	İmzada bulunmadı.
Tokat	Sivas
Şevki	Remzi
Niğde	Yozgat
Mehmet Atâ	Süleyman Sırrı

Hükümetin Teklifi

Maarif Teşkilatı Kanununun Dokuzuncu Maddesine
Müzeyyel Kanun

Madde 1. — Yüksek, orta ve ilkmualim mektepleri mezunlarından mezuniyetlerini müteakip kendileri tarafından sâdir olmuş bir sebebe müstenit olmaksızın bir vazifeye tayin edilmemiş bulunanların kıdemleri mezuniyetleri tarihinden hesap olunur. Tayin olundukları vazifeyi kabulde teallül ve gitmekte bilamazeret teahhür edenler arada geçen müddetten istifade edemezler.

Madde 2. — İşbu kanunun ahkâmını icraya, Dahiliye, Maliye ve Maarif vekilleri memurdur.

29.6.1927

Başvekil
İsmet
Müdafaai Milliye Vekili
Recep
Dahiliye Vekili
Cemil Beyefendi
İmzada bulunmadı.
Maliye Vekili
Mustafa Abdülhalik
Nafia Vekili
Behiç

Adliye Vekili
Mahmut Esat
Bahriye Vekili
İhsan
Hariciye Vekili
Doktor Tevfik Rüştü
Maarif Vekili
Mustafa Necati
Ziraat Vekili
Mehmet Sabri

Ticaret Vekili
Mustafa Rahmi

Sihhiye ve Muaveneti
İçtimaiye Vekili
Doktor Refik Beyefendi
İmzada bulunmadı.

Bütçe Encümeninin Tadili

Maarif Teşkilatına Dair Olan 22 Mart 1926 ve 789 Numaralı Kanunun On Altıncı Maddesini Muaddil 22 Haziran 1927 Tarihli ve 1125 Numaralı Kanuna Müzeyyel Kanun

Birinci Madde — Maarif teşkilatına dair 22 Mart 1926 tarihli ve 789 numaralı Kanunun on altıncı maddesini muaddil 22 Haziran 1927 tarihli ve 1125 numaralı Kanuna aşağıdaki fıkra tezyil olunmuştur :

Fıkrai müzeyyele : Yüksek, orta ve ilkmualim mektepleri mezunlarından mezuniyetlerini müteakip kendileri tarafından sâdir olmuş bir sebebe müstenit olmaksızın bir vazifeye tayin edilmemiş bulunanların, kıdemleri mezuniyetleri tarihinden hesap olunur. Tayin olundukları vazifeyi kabulde teallül ve gitmekte bilamazeret teahhür edenler arada geçen müddetten istifade edemezler.

İkinci Madde — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

Üçüncü Madde — Bu kanunun ahkâmını icraya Dahiliye, Maliye ve Maarif vekilleri memurdur.